

GIÁ BÁN

ĐỒNG-PHÁP-NGOẠI-QUỐC	
Một năm... \$500	6500
Sáu tháng... 2.50	3.50
Ba tháng... 1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho
M. TRAN-DINH-PHIEN, - Ai
đăng quảng cáo, việc riêng,
xin thương - nghị trước.

TIENG-DÂN

Chấn hưng dân trí
HUYNH-THUC-KHANG

Quản lý
TRAN-DINH-PHIEN

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

HÀO-QUÂN
Số 173, đường Đông-ba, Hà
Nội
Điện thoại: số 61
Giấy in: số 62
Giấy phép: TIENG-DÂN - 1168

Học-văn không
có xứ sở mà nhà
học - giả phải có
xứ sở.
(Pasteur)

173-175
1168

CÙNG ÔNG THÔN-DÂN TRONG BÁO TÂN-THIẾU-NIÊN

CÁI BỆNH

ĂN KHÔNG TƯ TƯỞNG CỦA NGƯỜI

GIỚI THUYẾT THỀ NÀO VÀ NGUYÊN DO VÌ SAO?

Báo Tân-thiếu-niên số 10 ra ngày 27 Mars, có bài «Cái bệnh ăn không tư tưởng của người» của ông Thôn-dân, trong có trưng mấy cái án truyền tích và văn chương trong làng trừ thuật ta, vớ của người Tàu làm của mình, như bài «Nhà luật học» của ai đó chép cái án «chỗ cần học», thì thấy trong sách «Kỷ vấn ký sử ký» của người Tàu; «Hoàng việt địa dư» chép sự tích núi Lạn-kha (蘭可山), thì thấy trong «Thuật địa ký» của người Tàu; cùng «Gia long tân luật», «Hải thượng lân ông», cho đến vài cái án thì văn gần đây, đều lấy tư tưởng của người Tàu. Ông cho rằng đó là cái đặc tính của «con Rồng cháu Tiên ta», mà làm đặt cái tên là «bệnh ăn không tư tưởng của người». Sau bài ông kết luận rằng: Muốn cho sau này có nền quốc học tốt đẹp, chúng ta nên tìm thuốc mà bài trừ cái bệnh quái lạ ấy.

Bài ấy phát kiến một cái thông bệnh trong làng văn ta, nhân quang sáng suốt mà lời lẽ sách hoạch. Những cái án đã trưng ra đây, hoặc là bachelier, hoặc là án cướp rương, hoặc là phiêu thiết, án cấp của người, hoặc là đạo lập, án, rập theo khuôn mẫu của người ta; chứng cứ xác thực, không ai cãi chối được, đáng là tiếng chuông kinh tỉnh trong làng văn ta (trong có cái án «Hải thượng lân ông» thì có oan, vì ông ta sư thuật Phùng-thị, tự nhận là học trò Phùng-thị, học trò thuật thuật thầy mà làm ra bộ sách ấy, chứ không nhận là tác).

Ký giả cũng là một người ở trong cái không khí bệnh di truyền và truyền nghiệm nói trên, chưa nói chưa ai, chỉ lo tự chưa lấy mình, trải đã lần nay còn chưa tìm ra phương thuốc, mà khốn nỗi! càng tìm bao nhiêu thì thấy cái gốc rễ bệnh ấy sâu xa bấy nhiêu, mà nói đến thuốc chữa thì ở xa mình, ôi thôi! không tron không trọn! Bởi thế nên đối với bài ông Thôn-dân, rất lấy làm kinh phục, có chút ý kiến sớ đả trên lịch trình tìm thuốc, nay đem bày giãi dưới này gọi là tâm đồng với thuyết ông và bổ chỗ còn thiếu. Trước hết xin thanh minh rằng, tôi không có ý gì cái chối và biện hộ cho những cái án ông đã trưng dẫn trên kia, cốt nói cái giới thuyết

và nguyên nhân bệnh chung ấy trong cội tư tưởng ta mà thôi.

Bài ông Thôn-dân nói cái hiện chứng, rõ là cái thiết án không sai chút nào, chỉ tiếc có 2 điều khuyết điểm:

1 là cái giới thuyết, «ăn không tư tưởng» không rõ ràng;

2 là không nói nguyên nhân bệnh ấy.

Muốn bỏ mấy chỗ thiếu đó, trước hết xin giải qua tư tưởng là gì và tư tưởng của người có quan hệ gì với tư tưởng của mình không?

Trời sinh loài người phú cho cái khối óc thiêng liêng, biết suy nghĩ, biết phán đoán, ấy là cái nền gốc tư tưởng. Nhưng khối óc ấy chỉ có cái năng lực này ra mà tư tưởng, chứ không phải đã chạm trổ sẵn tư tưởng và chỉ vạch sẵn cho mỗi người, hay là có hạn chế sinh ra cái này mà không sinh ra cái kia đâu; chẳng qua như một vật đất có cái năng lực sinh sản các vật đấy thôi. Trên vật đất ấy, trừ vật đầu tiên do trời sinh ra, mà có sanh sản vật gì, thì bởi ba cơ: Một là di truyền; giống vật đời trước sinh ở đất ấy mà lưu giống lại; hai là hoàn cảnh; vật đất ấy vẫn trống không mà cây cỏ chung quanh mọc lan đến; ba là trạch chủng; do người chọn giống gì thích hợp mà đem về trồng lên đất ấy. Khối óc của loài người mà có tư tưởng cũng thế, nghĩa là khối óc vẫn thiêng liêng mà những mối tư tưởng thì thế nào cũng do con đường «di truyền, hoàn cảnh và trạch chủng» nói trên mà dẫn dắt nảy nở ra. Trừ một bậc «sinh tri» (sinh ra mà biết, như vật đất đầu tiên trời đã sinh thứ giống-tốt ở đấy) là một số rất hiếm không đem làm luật chung cho mỗi người, ngoài ra đều do cái thông lệ nói trên. Nói cho dễ hiểu là tư tưởng do sự học vấn kinh nghiệm mà có, chứ không phải bình không mà nảy ra. Thuyết này có hai cái chứng cứ:

1- Những người không học không biết chữ, tuyệt nhiên (Xem tiếp trang 2 cột 3)

Huỳnh-Thúc-Khang

Bổ chính

Số báo 477 ra ngày 13-4 tương đương, cột 1, trong bài «Chánh sách khôn ngoan, dưới chủ đề cũ (舊金), số 4 chữ: tức là tiền đồng; nay bỏ chữ lại.

CHUYỆN ĐỜI

Trên con đường dinh nghiệp

(Câu chuyện khai mỏ đồng)

(Tiếp theo)

Bác thầy nghe một bài học dinh nghiệp của quan kỹ sư rất lấy làm phục, bèn hỏi:

— Vậy ngài xem ở nước Nam ta từ nay về sau trên con đường dinh nghiệp cái gì là mối lợi chắc chắn mà không ai cạnh tranh với mình?

— ... Tôi chưa muốn nói là vì theo tai mắt hẹp hòi của người mình nhiều người cho là vu khoát, lại cần phải giữ bí mật là sợ kẻ khác nghe mà bắt chước, chia bớt mối lợi to ấy đi, nếu định làm thì tìm kẻ đồng chí một ít người, cứ chăm làm mà thôi.

— Ngài nói là vậy tôi hiểu rồi, song không ai đầu tư, ngài nói mối lợi cho nghe, để tôi biết có thể làm được đồng chí với ngài không?

— Tôi dám nói quyết rằng, trên đó kinh tế nước Nam ta sau này không chỉ lợi bằng thứ đồng vì cái là «cầu nhiều cung ít», nên tôi định tìm mỏ đồng và khai mỏ đồng.

Ông thầy nghe nói dừng dừng, nhưng tin rằng quan kỹ sư nói có căn cứ chứ không phải nói phiếm nói bả như mấy bác tây học bên ta, bèn cần đặt hỏi:

— Vì cái gì mà thứ đồng lại có lợi to và vì sao mà ngài biết giá đồng sau này đắt? Tôi chịu! không hiểu!

— Tôi đi học nước ngoài, như là thường ở nước Pháp, phẩm những bậc danh nhân, hoặc vô tướng, hoặc văn hào, cho đến các nhà phát minh cùng các kỹ nghệ, ai làm được công nghiệp, mỹ thuật, trí tuệ, máy móc, hay việc gì chẳng hạn có công ích trong xã hội thì người ta đức đồng tương đương làm kỷ niệm; mỗi cái đồng tương, ít thì là đồng! Tôi ở bên thường đi xem mấy đồng tương ấy. Hiện về xứ mấy lúc cứ xem mấy tờ báo quốc văn ta tân đương đàm nhân vật Cổ Việt thì biết con đường xu hướng của xã hội ta sau này không biết bao nhiêu là người đáng lập tương đồng!

— Ngài thử kể xem, có lẽ tôi chăm việc thâu và không khi nào cảm đến tờ báo nên có mắt mà không có con người sao? Sao con mắt tôi, trừ bọn thâu chúng tôi ra, không thấy ai là người... cái

— Chết chưa! Ấy là lỗi tại bác không xem báo đó; nghề dinh nghiệp cũng cần phải xem báo mới có con mắt biết xem trước như tôi đã nói trên. Nay tôi kể lược lược cho bác nghe: nào là công tác xây dựng quốc văn, nào là công tác đạo quốc mới, kể thì bảo tồn quốc túy, kể thì cái tạo quốc học, mấy ông hội đồng và nghị viên yêu cầu bỏ độc quyền rượu, xin thêm

Định chánh

Trong mục «chuyện đời» ở số báo 476 ra ngày 9 April 1932 tôi có nói qua cái chết của ông Phan L. T. và có nhắc sự ông L. T. mất bạc.

Nay được thư ông B. B. gửi lại nói rằng ông T. vì buồn chán cho việc đời mà tự tử, chứ không phải vì mất bạc.

Người bạc mệnh đã không còn trên dương thế, thì cái tâm sự kia cũng theo xuống suối vàng; chúng ta chỉ biết rằng chán đời là cái nguyên do của gần hết các vụ tự tử.

Vậy muốn cho khỏi sai với cái tâm sự của người khuất bóng, tôi xin vui lòng đính chính lại rằng:

Ông Phan L. T. vì chán đời mà tự tử.

Lạc-nhân

AN-VAN

Xuân cảm

(Trường thiêu liên vận)
Nghe nói ngoài hiên xuân mới về,
Non sông sao những chiều ử ử?
Lạnh lùng gió thổi trời đêm khuya,
Vàng trắng man mác mù mù che.
Dưới đèn bồi hồi mùi sữa chua,
Tiếng gà canh vách tế tế te.
Bỗng chốc vung động sáng chớp lóe,
Khúc dạo ra đi dạo bốn bề.
Dạo cùng kẻ chợ lại nhà quê,
Khúc khổ than thân nạn với kia.
Luôn nằm thấy hận trời gươm ghê!
Mấy anh cuộc mưu, chủ cày thuê,
Mù bụng không cơm tay chun tề,
Cuộc đấu biến loạn lại chẳng đề,

Bán con cầm cự rao mỗi mế,
Làng Nam xóm Bắc ai cũng chế
Bức đồ xô hội còn gì khoe,
Đang hừ khất cái hai chữ đề.
Vô tình chỉ bấy, oanh ến kia!
Hạt gạo ngâm trắng thời ngàn nghe.
Mùi nước sông Hương sóng rập rờ,
Đeo trôi như dưng, có như đề,
Đông-ba Gia-hội ngư dân hề,

Trời ơi hỡi trời đương quê,
Thấp dần cùng khổ, ông ngồi tề
Đến tôi bà phải loại trừ đề,
Củ danh nước bạc no ruột mề.
Xuân 01! Xuân sao quá khác khe,
Xui người xui tôi lại mình về.
Trước mặt thần xuân tôi quyết thề,
Thơ một vãi cầu rước nửa về.

S. N.

Số tôi sẽ có bài: Lịch trình cuộc phụ nữ vận động nước Anh

số hội đồng, cho đến xưởng lập hiến pháp, gây nên thì dục, giải phóng phụ nữ, cùng cái lương tưởng hát, trò xiếc, đi xe đạp..., đó là chưa kể các nhà cháu trị và dinh nghiệp mà «mây day» đã đeo đầy ngực. Những hạng người nói trên, ai cũng có một cái hy vọng «tương đồng» sau này cả, vì ai cũng là người ái quốc ái quần, làm đều công lợi công ích cả kia mà!

— Ấy đó, chính đồng đất giá là tại chỗ ấy! Lập một lớp tương đồng như trên thì có lẽ

Cứ rừ nhau làm diễn văn đại tiệc, rồi đăng báo cổ động là việc nghĩa, thì biết bao nhiêu đám hưởng ứng phụ họa theo. Như thế đã mở đường cho thứ đồng đất giá rồi. Sau này mà có những người làm cho

mỗi người sẽ lập 5, 10 cái tương đồng, hoặc một cái tương lớn, xấp 5 xấp 10 cái tương bằng nói trên, như vậy thì đồng lợi hàng đất nện. Tất cả trong khoảng sau này, thứ đồng kia không phải một món hàng nhiều kẻ cầu mà ít kẻ cung sao? Còn có gì hơn nữa! Vậy nên tôi toan tìm mỏ đồng mà khai ngay, đề chạm o có người dợt mắt. Bác nghĩ thế nào? Có giúp tôi nhiều ít vốn được không?

— Vốn thì lo gì, rồi đây ngài tìm ra mỏ, tôi lập một bản chương trình chiêu cổ cứ lập từng «tích» theo cách «Tiên long thương đoàn» đã làm. Ai hùn vốn một thì cho vay hai, họ sẽ đánh nhau mà vào hùn...

Khách chủ nói chuyện một hồi, ông ghầu ghầu cười mà nói rằng:

— Vậy thì minh đây cũng tất có một cái tương đồng!

TÀI-BÌNH

VỚI

THẤT-NGHIỆP

Nước mình mà nói chuyện bình bị thì ngoài lĩnh tập-bình của Bảo-hộ, và lĩnh giản một thứ đây từ của nhà quan, thì không còn gì đủ tiêu biểu cho cái sức mạnh của một nước cả. Thế mà vì cái quan-hệ của vấn đề tài-bình với vấn đề thế-giới hòa-bình nên ta thường thấy hai chữ tài-bình trên mặt báo, dầu là báo quốc-văn cũng vậy.

Vấn đề tài-bình, ngoài cái quan-hệ với cuộc tương-lai hòa-bình, lại còn mối quan-hệ rất lớn nữa là quan-hệ với vấn đề thất-nghiệp.

AI cũng biết cái nạn thất-nghiệp là sinh ra bởi kinh-tế khủng-hoảng; mà kinh-tế khủng-hoảng là vì cái sức tiêu-thụ các vật hàng phải yếu; sức tiêu-thụ yếu là vì cái sức mua sắm của người ta phải hạn chế. Những tài nguyên trong thế-giới là rất nhiều, nhưng phần nhiều không ai dùng đến, là vì cái sức mua sắm của đại-da-số phải giảm thiểu. Nhà chấp quyền ở mỗi nước đáng lẽ đem số ưc triệu của ngân-sách mà cứu giúp cho kẻ bán cùng, lại đem các số ấy bỏ vào trong khoí đạn, đặt vào các số chế-tạo những là ô-tô, xe đạp, xe máy, với xe «tân»... Như thế là làm giàu cho một số ít nhà chế chiến-cụ, mà làm nghèo đói hết ba phần nhân dân.

Vấn đề giảm thiểu binh-bị, và cho đến triệt khử cả binh-bị đi nữa cũng không đủ để bù cứu cho tình-bình khủng-hoảng. Nhưng nếu không đủ bù cứu cho tình-bình khủng-hoảng, nó cũng là một điều kiện thứ nhất, điều-kiện cần kíp nhất cho sự bù cứu ấy. Ta hãy xem ở các nước: quân phí không phải là một gánh nặng cho ngân-sách sao? Chỉ một nước Pháp mà món tiền quân-phí ở trong ngân-sách đã thấy ghi đến 17 ngàn triệu! Nhưng thật ra cộng với số tiền dành về chuyển quốc-phòng ở các ngân-sách khác, thì cũng đến số 21 ngàn triệu. Xem đó, nếu các chính-phủ mà đem các món tiền to tác ấy dùng vào các công-vụ có ích trong nước, thì lo gì mà dân không tràn được cái nạn đói nghèo

Triệt binh, giảm binh, không phải là lời nói suông của các nhà ngoại-giao mà chính vì tình cảnh khuôn bức mà đề-xướng. Một cái chứng cho sự khuôn bức là các hội bãi chiến ở Nhật, vì cái thảm-trạng chiến-tranh mà cổ-xúy hòa-bình.

Tài-bình không phải việc dễ, không phải xương là xong. Cái ý tưởng ấy ở hội-ngại hòa-bình tại kinh-thành Luân - đôn bên Anh, năm 1843 đã có thấy xương. Hội-ngại ấy có tuyên-bố rằng «dự bị chiến-tranh, tức là kêu chiến, và các nước muốn hòa-bình phải phải đối cai chiến-sắc ấy». Năm năm sau đó tại hội-ngại ở Bruxelles bên Bỉ cũng có đề khởi vấn đề tài-bình. Cho đến ngày nay nao hội-ngại Genève nào điều-ước p-i-chieu... cũng cứ bàn giải chưa xong. Tuy vậy không sớm thì muộn thiết tưởng thế-giới mà muốn đến cõi hòa-bình thì không đi đường nào tránh khỏi con đường triệt giảm binh-bị. Vì vậy mà một nhà kỹ-giá

So sánh số hàng-không của các nước

(Nhật kém Mỹ nhiều)

Thế giới tân văn xá nói rằng: theo tờ Tân báo ở Trường-kỳ hiện các nước đang lo khoách trương cuộc hàng không. Nhật bản từ cuộc Thượng hải đến nay đã rõ sự cần yếu về việc quân bị mà hiện trạng hàng không còn nhiều đều đáng lo, so với nước Mỹ không khác gì trẻ con đối với thành nhân.

Theo bản điều tra của hợp hội hàng không Nhật bản thì số hàng không các nước trạng huống như dưới (kể đến tháng 3 năm 1931):

Nước	Thợ máy bay	Trường máy bay	May bay	Hàng lộ
Nhật	232 người	7 sở	113 bộ	2.630 dặm
Anh	939	129	825	15.430
Mỹ	11.260	1.473	9.814	96.000
Pháp	1.100	28	1.172	30.800
Đức	837	31	587	11.000
Ý	321	25	647	14.000

Theo biên trên, Nhật bản mỗi 25 vạn người mới có một người thợ máy bay, còn Mỹ mỗi 8 ngàn người thì đã có một người.

Trường tàu bay, Nhật bản mỗi 54.400km vuông mới có một sở, còn Mỹ thì 5.200 km vuông đã có một sở. Số máy bay, Nhật bản mỗi 520.000 người mới có một bộ, còn Mỹ thì 12.300 người đã có một bộ.

Như vậy trạng huống hàng không của Nhật bản, so với các cường quốc thế giới còn thua kém xa. Chỉ có trên một trăm cái máy bay mà đủ «tạng hoành miển

Mấn châu và Thượng hải, đã phá hoại biết bao nhiêu cơ quan tốt đẹp của nhân loại, mà người Nhật còn phân bỹ, còn muốn làm nhiều thêm đồ-giới người phá của ấy sao? Hòa bình, hòa bình, chân tướng là thế đó!

Tên có viết: «Tài-bình hay là chết» (désarmer ou périr).

Nếu cần phải có đạo binh nào, thì đạo binh ấy sẽ là đạo binh quốc tế. Riêng phần mỗi nước thì một quân cảnh-bình về chuyển-tuần-phồn là đủ. Số tiền để bỏ về quân-phí đó sẽ dùng

chung vào các việc công ích. Cái kết quả của hai điều này là tăng cái sức mua sắm của nhân dân. Số tiền góp vào kho nhà-nước, ngày nay thì người ta dùng để mua sắm nhiều vật hàng hơn, như phè là giúp cho sự tiêu thụ, và mỗi người cũng được lãnh phần lợi riêng.

Có người nói rằng chánh-sách tăng binh vì dùng thêm rất nhiều người trong quân ngũ thì sẽ cứu cho cái nạn thất-nghiệp. Nói như vậy là không nghĩ rằng nếu đem số tiền cấp cho quân lính đó mà cấp cho người làm việc khác,

không phải là đỡ bớt cái nạn thất-nghiệp đi sao? Ấy đó, dầu cái ý-thức của các chánh-phủ thế nào mà lòng, một cái chánh-sách tăng binh thế nào cũng là một chánh-sách gây nên thất-nghiệp. Các nhà chấp quyền trên thế-giới có nghĩ đến điều ấy không?

Giang-Hạ

== CẢI BỆNH “MẬT GỐC” ==

TRONG XÃ-HỘI VIỆT-NAM TA NGÀY NAY

Cái cảnh huống phân làn ấy, ở thành-thị thì đã rõ rệt đến cực điểm. Người ở thành thị thì phần nhiều « mất gốc » quá độ, đến nỗi không biết mình là « mất gốc » nữa,

chữa bệnh và hộ sản.

Nên chú ý rằng :

HIỆU NÀO CHẾ

THÁI-QUANG-KHIẾT

Ở QUINHON

Bản thuốc đã tốt mà rẻ, Chuyên
tân nào cũng có thuốc bên tây
lạ, nên thuốc được bán luôn. Ở
màu gói hết sức mau.

b. — Tư tưởng của người thông thường nhận cảm xúc cái gì mà phát biểu ra, song

(Sđ tiếp)

Trung tâm QUẢNG-BÌNH
Lúa quá xấu
Năm nay, mấy nhà làm ruộng ở Quảng-Ninh và Bắc-Trạch thật quá khổ và cay cú. Đến vụ cấy rồi mà

Cả nhà hình vẽ rõ rệt. Họ cũng này rõ (22) Mm một người thợ da-tách như các công-anh-minh Lu-Mg này. - Vì thế này đư ban công-nghệ họ chọn để họ-nghệ họ này rõ các công nghệ này: PHÁP, ĐỨC, ANH, NGA, NHẬT, MỸ, TÂY... Thử thời chế mìn minh mà quên ra bằng nhà quốc gia để biến đing binh, vì mang họ người nước được từ họ này các nước minh. Vày chỉ có ai ai, cũng nên mua mà đưng học để đing cho con cháu (Mm gia bảo). Sách này 220 trang, giá 161. Giá này, mua được một bộ, theo mà mua để cho nhà này đưng nhà này (Nhật-Nam-Thơ-Quân 26 Cotton Hanoi). Ở tư mua là một cuốn thêm một quyển. Mọi in xong phụ-tuyn-đing-bi-truyền của SON-NHIAN để in đing bằng, họ tên một catalogue 1832. Giá này. Cuốn 40 NGHỆ HỌ YÊN giá 240.

GIÀY thép tất :
VIENDE HUÊ
GIÀY nỏl : 87

VIỆC THE-GIỚI

TRUNG-NHẬT-KHÔNG-ĐỘT

Hội nghị Hòa-bình

Thượng-hải, 9 Avril (Arip) — Hội nghị nhóm lại trưa hôm nay, lại lãnh sự quán Anh ở Thượng-hải. Chính phủ Đông-không đã hạ lệnh cho Trương-quang-Quai, đại sứ Nhật, nhận thỏa thuận với Tân theo đề nghị của đại sứ Anh, nhưng phải theo ý nghĩa sau này: « Nhật ước ao rằng tình thế Thượng-hải có thể để cho Nhật rút quân vào Tô giới quốc-tế và miền các đường ngoại Tô giới trong hạn sáu tháng. »

Nhật ước ao rằng tình thế Thượng-hải có thể để cho Nhật rút quân vào Tô giới quốc-tế và miền các đường ngoại Tô giới trong hạn sáu tháng. »

Thượng-hải, 11 Avril (Arip) — Trong buổi hội nghị tại lãnh sự Anh trưa hôm qua, sau khi đại diện Nhật nhận theo lời đề nghị của đại sứ Anh, đại diện Trương-quang-Quai đã tuyên bố rằng khi nào tình hình Thượng-hải được trở lại như cũ, và trong mong cho tình hình được trở lại như cũ trong 6 tháng hoặc sớm hơn, thì quân Nhật tức khắc rút vào Tô giới quốc-tế và miền các đường ngoại Tô giới.

Quách-thái-Kỳ, đã đánh điện nói lại ý kiến chính phủ Nam-kinh, Trương-quang-Quai đã hồi lại ý kiến chính phủ Đông-không.

Thượng-hải, 11 Avril (Arip) — Hội nghị đánh lễ họp trưa hôm nay, nhưng lại hoãn đến ngày mai, vì đại diện Trương-quang-Quai chưa nhận được mệnh lệnh ở Nam-kinh.

Dư luận cho rằng Trương-quai sẽ không chịu nhận đề nghị của đại diện các liên-cương, còn Nhật-bản thì có lẽ thuận nhận.

Thượng-hải, 12 Avril — Người ta đoán rằng kỳ hội nghị công khai sẽ hoãn lại và người Trung-hoa sẽ yêu cầu Q. T. L. M. nhắc lại điều quyết nghị của Q. T. L. M. ngày 4 mars vì đại diện Nam-kinh sợ dư luận của đại diện Quốc-dòng dân dự hội nghị Lạc-dương và những người thuộc về đảng quốc-gia ở Thượng-hải.

Quách-thái-Kỳ, trưởng ban Trung-hoa tại hội nghị, không muốn giữ trách nhiệm lâu, có lẽ hôm nay sẽ vào nhà thương dưỡng bệnh.

Nhưng hai bên chưa tuyên bố bãi Hội-nghị. Theo dư luận thì nếu Q. T. L. M. hoặc đại sứ các liên-cương chấp, thì hai bên Trung-Nhật sẽ nhận điều đề nghị về việc quân Nhật rút vào Tô giới quốc-tế nói trên.

Ông-tinh-Vệ hiện nay ở Lạc-dương đã đánh điện về Nam-kinh báo động làm hòa hiệp nghị.

Đại sứ Anh Sir Miles Lampson tuyên bố rằng đến thế này, ông sẽ từ biệt Thượng-hải, nếu Hội nghị không họp lại.

Đại diện Nhật ở hội nghị phản đối việc Trương-quai đến Q. T. L. M. mà không cho hội nghị biết trước.

Phùng-nước-Tường lại hành động Bắc-binh, 9 Avril (Arip) — Người ta đoán chắc rằng nay mai sẽ có cuộc thay đổi lớn trong chính trị giới miền bắc nước Tàu mà Phùng-nước-Tường đương có sức phục hưng lại của đạo binh, và quyền chính của Quốc-dân-quân.

Ủy ban Điều tra của Q. T. L. M. tới Bắc-binh, 9 Avril (Arip) — Ủy ban điều tra của Q. T. L. M. đã tới Bắc-binh hồi 18 giờ.

Binh-Siêu bị ám sát Cáp nhĩ thì, 11 Avril (Arip) — Viên tướng quân đốc đạo quân đánh Cát-lâm và theo đuổi mục đích đập đổ chính phủ Miao-Mông, Đinh Siêu, vừa bị các tướng bộ hạ của và ám sát. Những tướng này rất bất mãn cái thái độ trung lập của Binh-Siêu đối với người Nhật.

CỤC TUYÊN CỐ TỈNH THỐNG ĐỐC Berlin, 10 Avril (Arip) — Trong đêm xảy ra nhiều đám xung đột giữa đám quốc gia xã hội và cộng sản. Một đám quốc cộng sản bị chết, 200 người bị bắt. Buổi sáng, có khám xét nhiều cơ quan chiến tranh của đảng quốc gia xã hội.

Công an cuộc đấu phiên lần thứ nhất, số phiên biết trước nhất, thống chế Hindenburg được thắng.

Tin sau công nói rằng thống chế Hindenburg được thắng (tái cử).

BẠO LỘT RẤT LỚN Ở HUNG GIA LỢI VÀ LÔ MÃ N.

Budapest, 10 Avril (Imp) — Tại miền Árađ, nước lên rất lớn, làm thiệt hại mất hai làng: 300 nóc nhà bị đổ, 20 người bị chết. Nước đã có một xung đột.

Bucarest, 8 avril (Arip) — Nạn lụt lan rộng ra. Nhiều nơi có đến hàng vạn người không có chỗ ở.

XUNG ĐỘT CÁCH MỆNH Ở ISÈRE Vienna (Isère) 10 Avril (Arip) — Sau mấy cuộc xung đột với thợ bãi công cũ, (có rất nhiều người bị thương, cả về bên thợ bãi công, cả về bên liên của chính phủ), cách mạng sát có khám nhiều nhà và bắt 20 người.

CỘNG-SẢN Ở GIA-NÃ-ĐẠI Obama, 10 avril (Imp) — Sau một cuộc đấu tranh, biết rõ rằng đảng cộng sản Gia-nã-đại có liên lạc với một số người, chính phủ đã bắt 8 người lãnh tụ đảng.

Sau đó, và theo sau mỗi người 5 năm kể tại NAM-KINH-TẾ KHUNG-HOÀNG THẾ GIỚI Paris, 11 Avril. — Edmond Ardales, chủ nhà Trung-quang ngân hàng bị cáo và tội

lạm dụng lòng tin cậy của người ta đối với mình. Số tiền ông ta bỏ tài riêng có đến 1.000.000.

Paris, 11 Avril. — Hội « Société Française de Banque pour l'étranger » vốn 5.000.000 bị phá sản.

La Haye, 11 Avril. — Nhà ngân hàng Scheureler Pils rao trước rằng mình sẽ đóng cửa.

New-York, 12 Avril. — Tổng thống Mỹ Hoover tuyên bố sẵn lòng bớt mỗi năm 75.000 đô-la tiền lương bổng của ông, và sắp đặt những cuộc hội kiến với những nhà công thương để tìm phương bổ cứu cuộc khủng hoảng.

Manille, 12 Avril. — Tổng thống Hoover lại còn ký nghị định bắt ngân sách Philo-tin chịu số phí về quân bị giải, 5 triệu đô-la, chứ không để cho Mỹ chịu như trước.

Các nhà cầm quyền ở Philo-tin cho phương pháp này là bất công mà không chịu nhận.

Manille, 9 Avril. — Ngân sách Philo-tin bị thiếu hụt tới 17 triệu pesos. Quan Toàn quyền Roosevelt và các viên chức trong phòng giữ của ông, cũng các quan viên lớn phải chịu giảm bớt 10% lương bổng của mình, còn các quan viên khác thì bị bớt như sau này: lương bổng trên 5.000 pesos thì bớt 10%, lương bổng trên 1.000 pesos thì bớt 8%, lương bổng 500 pesos thì bớt 5%.

BIỂN-ĐỘNG Ở CHILI (NAM-MỸ) Santiago de Chili, 8 Avril (Imp) — Một cuộc biến động rất dữ dội xảy ra tại Guayaquil. Quân khởi nghĩa xung đột với lính rất kịch liệt. Chính phủ phải thiết pháp binh ngay trong đêm.

Chính phủ đã khám phá được một cuộc âm mưu chiếm dinh Tổng thống.

Nội các từ chức, trở ra một mình Tổng trưởng tài chính.

Berlin, 9 Avril (Rad. dep.) — Theo tin tức ở Santiago de Chili thì tình hình rất nghiêm trọng. Chính phủ phải thiết pháp binh trong 2 tháng, khắp cả trong nước.

THIÊN-TAI Ở CHILI VÀ ARGENTINE (NAM-MỸ) Buenos-Aires, 11 Avril. — Một trận mưa gió trái xoáy thành Buenos-Aires người ta đoán rằng cái biến tượng lạ lùng này ở đây chưa từng thấy bao giờ, làm cho nhân dân phải kinh ngạc, có lẽ vì sự phun lửa trong dãy núi Cordillères des Andes nơi cách miền ven bờ nước Chili 1.300 cây số.

Trận mưa gió này rong rã suốt cả buổi sáng.

Một trận động đất dữ dội đã khiến cho nhân dân thành Mendoza cùng thành San-Rafael và các miền thôn quê ở phía Nam Mendoza phải nhào cả lên. Núi lửa Descabazade cao 4500 thước ở chỗ cương giới nước Chili với nước Argentine vẫn tắt đã lâu nay, bỗng thấy phun ra đá nóng và cát.

Các làng ở xa cũng trông thấy ngọn lửa, nhân dân sợ hãi chạy đi tránh nạn, tuy miền này ít dân, nhưng người ta cũng lo rằng có lẽ cũng có một số người bị hại. Có phải là những luồng điện làm trở ngại các đường giao thông.

Cơ như tin ở Chosmalat là người ta nghe những tiếng nổ ngầm dưới đất dữ dội thì ra núi lửa Dumy cũng phun lửa.

Buenos-Aires, 12 Avril — ở Argentine và Chili nói lửa phun từ chỗ núi xuống gần đến 80 phân, làm cho nhân dân sợ hãi. Trong miền 500 cây số chung quanh núi lửa, Lesabazade, hơn lại làm cho không khí không thở được. Đất làng Malerane bị nổ, nhân dân phải tránh đi chỗ khác.

Một nhà phi công sát đến Chili xem xét tình hình phải trở lại, không mở bao bọc hết không trông thấy gì. Các đường phố thành phố Oriente và Santiago ở Chili đầy những bùn, các chuyến tàu ở phía Nam lại gặp chẹt ních những dãy lị nạn ở Corigo, Itacaguan, San-Fernando lại.

Troại xuống Buenos-Aires có đến 2 triệu thước, khô.

Nếu tình hình nguy hiểm quá thì các quan chức sẽ truyền lệnh cho 80.000 dân ở miền Mendoza di nơi khác. Trong các làng gần miền này hôm qua động đất ba lần, có những lớp tro rơi xuống gần đến 38 phân.

ở Buenos Aires cho đến cả Monte video Salta vẫn có mưa tro, cả nước Argentine đều bị bao bọc trong đám sương mù đen ngịt.

Tam quả núi lửa - diêm trong động Cordillères des Andes phun lửa, các xe lửa phía Nam đều chạy chậm.

Theo sự quan sát của các nhà địa học mưa tro tủa từ sau này sẽ có động đất.

Các sự cứu tế đến cho nhân dân miền Malerane dời đi nơi khác.

Sách tặng

Bản báo có nhận tặng quyền sách

uống nhận đũa: Mới biết thị phi

của nhà in Quý nhơn xuất bản. Giá

bán mỗi quyển 0,25.

Vậy có lời cảm ơn.

T. D.

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 6)

và trên mặt các báo thường nói tới luôn, thế mà nó vẫn thanh bình: không những các phố thành phố mà khắp thôn quê (như xóm Rô Hôn Khôi, thuộc phủ Ninh hòa v. v.) Nhân ở dân đây sinh hoạt không có

lối đất cây rau, chỉ nhờ nghề làm muối. Thế mà ngày đêm cứ học bài, sòng, lo, sòng như không nghĩ tới cái bại ngày sau. Hết ngỡ nói!

Hôn khôi

DALAT

Hạ tiền phố

Hiện tình kinh tế không hoảng

nổ ở đâu cũng không tránh khỏi.

ở Dalat cũng thế, nên tiền phố có

Ông Nguyễn ngọc Chúc người

Nam kỳ ở bại Mỹ tho, ngụ tại Dalat

đã 8 năm, có mua được gần 20

căn phố cho thuê, nhưng bước qua

năm nay ông có sự gì luôn:

mọi lúc một gian phố mỗi tháng

cho thuê 35\$00, tháng Janvier năm

nay sụt xuống 32\$00, sang tháng

Février lại sụt còn 30\$00.

H. T.

HANOI

Hai người xuất dương lâu năm

bị bắt

Hai người xuất dương lâu năm

tên là Hồ sĩ Lan và Dương văn Bào,

quân ở Nghệ an, mới bị bắt ở

Trung-hoa.

Hồ và Dương xuất dương đã hơn

20 năm nay, tới nghiệp ở trường

vở bị, đã từng làm võ quan cho

Trung-hoa.

Sau khi bị bắt ở Trung-hoa, Hồ

và Dương bị giải về Hanoi. Các nhà

chuyên trách đã hỏi xong, mới cho

giải về Vinh là nguyên quán sáng

hôm thứ bảy vừa rồi (9 Avril).

(Đông Pháp)

KAT CỎ ÍCH NÊN XEM

Y học nước ta từ xưa tới nay không có trường dạy học chuyên môn, những vị thuốc không có

thí nghiệm, chưa bệnh không có xem xét đến nơi, đau chỉ lấy kinh nghiệm của ông cha truyền

đích, chưa theo bản pháp độ nên không khỏi thời báo tại số, đến như những nhà lương - y biết

được hơn pháp độ thời rồi đi, còn những hàng không học, chỉ xem qua thuốc mẩu lá qua

truyền cũng lại dùng con dao của làm bị sinh vật bị rất nhiều, nay bản hiệu chuyên nghề làm

thuốc, học về cây cỏ, nghiên cứu về các động vật y học, bệnh đáng kể mỗi chữa theo hóa học

bệnh thuốc khi huyết trời dùng lá được, bản hiệu sau mình biết được bệnh căn, hoàn toàn ra

đơn giản hơn: tính lá, tính lá của bệnh người làm rồi con da mới da lâu rằng đều lành cả,

đến như bệnh cấp nguy cấp thì mới có thể chữa được, khi mới đến bản hiệu chữa khỏi được

miễn, người có thể tin, chữa như sau này

Chữa các bệnh như sau này

Đàn ông mộng tinh đi tiểu nhiều lần, dương cương yếu, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau

thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau

đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau

lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau

thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau

đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau

lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau

thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau

đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau

lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau

thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau

đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau

lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau

thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau

đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau

lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau

thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau

đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau

lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau

thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau

đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau lưng, đau gối, đau đầu, đau mắt, đau thận, đau bụng, đau

YÊU NƯỚC

PHẢI YÊU NGHỀ

Thuốc là nghề rất quan hệ cho tình mạng loài người. Nghề thuốc nam ngày nay suy đồi quá, Nhà thuốc NAM-THIÊN-DƯƠNG hết lòng nghiên cứu để bảo tồn thuốc nam, hiện đã chế tạo đủ

hết các thứ thuốc cao, đơn, hoàn, tán rất linh nghiệm, đã được bằng nhà nước cấp khen, xin các ngài đồng nghiệp chiếu

có mua dùng thuốc NAM-THIÊN-DƯƠNG, để chấn hưng cho nghề thuốc nam.

Nhà thuốc NAM-THIÊN-DƯƠNG cần dùng nhiều người làm Đại-lý ở các tỉnh TRUNG-KỲ, NAM-KỲ, AI-LAO và CAO-MÊN, ngài nào sẵn lòng làm Đại lý, xin các viết thư lấy trường trình và catalogue.

Bản đường mới chế ra thứ dầu Nam-Thiên-Quất-Thần là thứ dầu Nội hóa rất tốt rất quý, xưa nay chưa có thứ dầu cho

tốt bằng, người Việt nam nên dùng dầu Nam Thiên, có bán tại các nhà Đại lý ở các tỉnh.

NAM-THIÊN-DƯƠNG

48, rue Bac-ninh ở NAM-DINH

Magasin de Soieries

TÂN-LOI

188 - 140, B^e Tổng - đốc - Phường CHOLON

Bản hiệu bán ở và bán ở các phố hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là Minh, xuyên, trúc, cầm hương, cầm châu v. v. ... Hàng thiết kế, thiết

bản, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai màu. Bán ở các phố hàng Bombay, hàng Nhứt-bôn v. v. ... Hàng đồ vải rất và theo

nhieu kiểu, nhiều màu thiết đẹp.

Trở bán ở và bán ở các phố hàng nhuộm của Tây hiệu «Tolence Idéale» danh tiếng thuốc này ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits «Kim-Thời» của bản hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mới nướng cho sẵn ở Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán ở

mỗi hộp 0,75 tại bản hiệu (mua ở số buổi hàng).

ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vân-Thành Nội hóa N° 120 Bonnal

Haiphong, giá mỗi hộp là 0,50.

Bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm cũng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

ở xin viết thư và thương nghị.

TÂN - LỢI

123-140, B^e Tổng - đốc - Phường - CHOLON

BAC-NINH

Bệnh quý đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẠU, hay TÌM-LÀ, hay LẠU nhập CỐT nghĩa là thời rồi bị trong người nhẹ một

đốm nước ruồi thì sáng có máu, hay trong thì nó buồn như kiến, hay đến cái nhất mới cái, xem đã có máu

vì các vi-trùng (MICROBES) nó ăn vào trong xương, trong máu, rồi trở lại thì như vậy, bệnh này rất

nguy hiểm và chuyển biến, nếu để cho lâu thì người bị mắc bệnh này sẽ mắc bệnh khác, hay

huyết bệnh, bệnh này v. v. thì sinh ra rất nhiều, nếu để cho lâu thì người bị mắc bệnh này sẽ

nguy hiểm và chuyển biến, nếu để cho lâu thì người bị mắc bệnh này sẽ mắc bệnh khác, hay

YÊU NƯỚC

PHẢI YÊU NGHỀ

Thuốc là nghề rất quan hệ cho tình mạng loài người. Nghề thuốc nam ngày nay suy đồi quá, Nhà thuốc NAM-THIÊN-DƯƠNG hết lòng nghiên cứu để bảo tồn thuốc nam, hiện đã chế tạo đủ

hết các thứ thuốc cao, đơn, hoàn, tán rất linh nghiệm, đã được bằng nhà nước cấp khen, xin các ngài đồng nghiệp chiếu

có mua dùng thuốc NAM-THIÊN-DƯƠNG, để chấn hưng cho nghề thuốc nam.

Nhà thuốc NAM-THIÊN-DƯƠNG cần dùng nhiều người làm Đại-lý ở các tỉnh TRUNG-KỲ, NAM-KỲ, AI-LAO và CAO-MÊN, ngài nào sẵn lòng làm Đại lý, xin các viết thư lấy trường trình và catalogue.

Bản đường mới chế ra thứ dầu Nam-Thiên-Quất-Thần là thứ dầu Nội hóa rất tốt rất quý, xưa nay chưa có thứ dầu cho

tốt bằng, người Việt nam nên dùng dầu Nam Thiên, có bán tại các nhà Đại lý ở các tỉnh.

NAM-THIÊN-DƯƠNG

48, rue Bac-ninh ở NAM-DINH

Magasin de Soieries

TÂN-LOI

188 - 140, B^e Tổng - đốc - Phường CHOLON

Bản hiệu bán ở và bán ở các phố hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là Minh, xuyên, trúc, cầm hương, cầm châu v. v. ... Hàng thiết kế, thiết

bản, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai màu. Bán ở các phố hàng Bombay, hàng Nhứt-bôn v. v. ... Hàng đồ vải rất và theo

nhieu kiểu, nhiều màu thiết đẹp.

Trở bán ở và bán ở các phố hàng nhuộm của Tây hiệu «Tolence Idéale» danh tiếng thuốc này ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits «Kim-Thời» của bản hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mới nướng cho sẵn ở Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán ở

mỗi hộp 0,75 tại bản hiệu (mua ở số buổi hàng).

ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vân-Thành Nội hóa N° 120 Bonnal

Haiphong, giá mỗi hộp là 0,50.

Bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm cũng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

ở xin viết thư và thương nghị.

TÂN - LỢI

123-140, B^e Tổng - đốc - Phường - CHOLON

BAC-NINH

Bệnh quý đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẠU, hay TÌM-LÀ, hay LẠU nhập CỐT nghĩa là thời rồi bị trong người nhẹ một

đốm nước ruồi thì sáng có máu, hay trong thì nó buồn như kiến, hay đến cái nhất mới cái, xem đã có máu

vì các vi-trùng (MICROBES) nó ăn vào trong xương, trong máu, rồi trở lại thì như vậy, bệnh này rất

nguy hiểm và chuyển biến, nếu để cho lâu thì người bị mắc bệnh này sẽ mắc bệnh khác, hay

huyết bệnh, bệnh này v. v. thì sinh ra rất nhiều, nếu để cho lâu thì người bị mắc bệnh này sẽ